

A

בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה Of נדרים Some of the topics we will learn about include.

The Halachah of

מפירין נדרים בשבת ונשאלין לנדרים שהן לצורך השבת
One may perform הפרה on Shabbos, and a Chacham may nullify Nedarim on Shabbos if it's needed for Shabbos.

The question of

מפירין נדרים בשבת אפילו שלא לצורך השבת
Whether one may make הפרה on Shabbos even if it is NOT needed for Shabbos?

The question of

נשאלין לנדרים שהן לצורך השבת כשהיה להם פנאי
Whether a Chacham may nullify Nedarim needed on Shabbos, even when there WAS an opportunity for שאנה before Shabbos?

The distinctions between נדרים התרת and a תורה דין
דין תורה may be performed even when עומד יחידי בלילה בשבת ובקרובים

However a תורה דין is only performed when יושב בשלשה ביום בחול וברחוקים

בהפרה צריך לשון ברור
הפרה must be an explicit statement.

בהקמה אפילו בלב מהניא
הקמה can be even in his mind.

The Halachah of

אומר לה טלי ואכלי וכו' והגדר בטל מאליו
One makes הפרה on Shabbos by merely stating, take the food and eat it, in which the Neder is nullified on its own.

הפרה בחול ובית שמאי ובית הלל Machlokes
Whether one may make הפרה on a weekday, by stating טלי ואכלי

A

מפירין נדרים בשבת ונשאלין לנדרים שהן לצורך השבת

ונשאלין לנדרים שהן לצורך השבת

Is it only **כשלא היה להם פנאי?** Or, even **כשהיה להם פנאי?**

The distinctions between...

דין תורה	התרת נדרים
Only performed when	Performed even when
יושב	עומד
בשלשה	יחידי
ביום	בלילה
בחול	בשבת
וברחוקים	ובקרובים
בהקמה	בהפרה
אפילו בלב מהניא	צריך לשון ברור

B Some of the terms and concepts we will learn about include

The Machlokes of

אין פותחין בחרטה

Some say that a Chacham may nullify a נדר only with a פתח, an opening, because

מוכיח מתוכו שהוא טעות אילו היה נותן אל לבו אותו פתח לא היה נודר

A פתח initiates a טעות within the נדר's formation. The נודר would have initially refrained from making the נדר, if he had considered the פתח.

However a Chacham may NOT nullify a נדר with mere חרטה, the person's subsequent regrets, because

אין מוכיח מתוכו שהוא טעות

He DID NOT initiate a טעות within the נדר's formation – but rather

מתחילה נדר ועכשיו הוא מתחרט

He DID initially want the נדר, but he now regrets making the נדר.

While other say

פותחין בחרטה

A Chacham MAY nullify a נדר even with חרטה, because the person is

תוהא על הראשונות

Regrets the initial MAKING of the נדר, by saying

שלא מתוך יישוב הדעת נדרתי

He made the נדר in haste or anger.

B

טלי ואכלי
טלי ושתי
והנדר בטל
מאליו

בית שמאי ובית הלל
Machlokes
regarding

הפרה בחול

The Machlokes of
אין פותחין בחרטה

1 So let's review ...

The Gemara cites a Mishnah in Masechta Shabbos:

מפירין נדרים בשבת

ונשאלין לנדריים שהן לצורך השבת

And explains as follows;

Regarding שאלת חכם, a Chacham who nullifies a Nedar; all agree with that which the Mishnah teaches

ונשאלין לנדריים שהן לצורך השבת

A Chacham may nullify Nedarim on Shabbos only if it's needed for Shabbos. But he may NOT nullify Nedarim if it is NOT needed for Shabbos, because, as the Ran explains;

1. משום דכיון דצריך חכם או שלשה הדייטות מיחזי כדניא

is similar to a דין תורה, which is prohibited on Shabbos.

2. א"נ משום שאין שעה עוברת לשאלה.

It can wait until after Shabbos.

However, regarding הפרת האב והבעל;

When the father, or husband, nullify her Nedar;

Whether מפירין נדרים בשבת is also limited to השבת depends on the Machlokes mentioned in the previous Daf:

According to the תנא קמא who holds

הפרת נדרים כל היום

can only be done during that day until nightfall, but not after nightfall;

מפירין נדרים שלא לצורך השבת

Because

שהשעה עוברת להפרה

He CANNOT make הפרה after Shabbos

However according to רבי יוסי ברבי יהודה ור"א ברבי שמעון who hold

הפרת נדרים מעת לעת

can be done for a full 24 hours after hearing the Nedar;

אין מפירין נדרים שלא לצורך השבת

Because

שאין שעה עוברת להפרה

He CAN make הפרה after Shabbos

2 Regarding שאלת חכם, the Gemara asks the following Shaila; That which we learned that

ונשאלין לנדריים שהן לצורך השבת

A Chacham may nullify Nedarim on Shabbos if it's needed for Shabbos.

Is that only

כשלא היה להם פנאי

If there was NO opportunity for שאלה before Shabbos;

OR, even

כשהיה להם פנאי

Even if there WAS an opportunity for שאלה before Shabbos;

And the Gemara concludes

נשאלים לנדריים

אפילו בנדריים שהיה להם פנאי מבעוד יום

1

מלוקה-לבתי:

מפירין נדרים בשבת ונשאלין לנדריים שהן לצורך השבת

הפרת האב והבעל

שאלת חכם

MACHLOKES

ALL AGREE

רבי יוסי ברבי יהודה ור"א ברבי שמעון

הפרת נדרים מעת לעת

אין מפירין נדרים שלא לצורך השבת

לגין לוקה צוברת

תנא קמא

הפרת נדרים כל היום

מפירין נדרים שלא לצורך השבת

לכלוקה צוברת

ונשאלין לנדריים שהן לצורך השבת

But NOT if it is NOT needed for Shabbos

Because...

1

משום דכיון דלריך חכם מיהזי כדניא

2

א"נ משום שאין שעה עוברת לשאלה

2

Regarding שאלת חכם...

ונשאלין לנדריים שהן לצורך השבת

Is it only

כשלא היה להם פנאי?

Or, even

כשהיה להם פנאי?

The Gemara concludes

נשאלים לנדריים אפילו בנדריים שהיה להם פנאי מבעוד יום

3 The Gemara continues

סבר רב יוסף למימר
נשאלין גדרים בשבת
ביחיד מומחה
רב assumed that Nedarim may only be nullified on
Shabbos by one expert Talmid Chacham. However,
בשלשה הדיוטות לא
משום דמתחזי כדינא
The Nedarim may NOT be nullified on Shabbos by three
people, because this gives the appearance of a תורה,
which is prohibited on Shabbos

א"ל אביי
כיון דסבירא לן
אפילו מעומד
אפילו בקרובים
ואפילו בלילה
לא מתחזי כדינא
שלשה הדיוטות
said that Nedarim MAY be nullified even by אביי
because שאלה does NOT give the appearance of a תורה,
since שאלה may be done even while standing, by relatives
and at night - while a תורה is conducted only when
sitting, by strangers and during the day.

concludes that רב נחמן
הלכה נשאלין גדרים
עומד
יחידי
ובלילה
ובשבת
ובקרובים
ואפילו היה להן פנאי מבעוד יום

The Gemara explains that רב נחמן ruled
התרת גדרים, נשאלים גדרים עומד
because
סבר פותחין בחרטה
רב holds that גדרים can be nullified with חרטה, even
without a פתח. Therefore,
לא בעי עיוני
ואפילו מעומד
He may stand, because התרת גדרים does NOT require much
concentration.
רב sat down for גדרים, התרת גדרים, because
סבר אין פותחין בחרטה
חרטה רבי גמליאל holds that גדרים cannot be nullified with mere
but with a פתח that creates a טעות within the גדר's original
formation. Therefore,
בעי עיוני
אהכי ישב
He needed to sit, because התרת גדרים DOES require
concentration.

3 The Gemara continues...

סבר רב יוסף לקימרי...

בשלשה
הדיוטות
לא
משום
דמתחזי כדינא

נשאלין גדרים
בשבת
ביחיד מומחה

אמר אביי אביי

כיון דסבירא לן...

אפילו מעומד
אפילו בקרובים
ואפילו בלילה

לא מתחזי כדינא...

concludes רב נחמן
הלכה נשאלין גדרים

עומד ♦ יחידי ♦ ובלילה ♦ ובשבת
ובקרובים ♦ ואפילו היה להן פנאי מבעוד יום

עומד

However, רבי גמליאל, sat down

סבר
אין פותחין בחרטה

Therefore,
ובאי עיוני ארכי ילב

סבר
פותחין בחרטה

Therefore,
לא בני עיוני ואפילו מן עומד

4 The Gemara continues with another topic and cites a Braisa:
Regarding הפרה;
האומר לאשתו
כל נדרים שתדורי
"אי אפשי שתדורי"
"אין זה נדר"
לא אמר כלום
A husband that makes הפרה for his wife's previous Nedarim, in which he states;
"I don't want these Nedarim"
OR
"This is NOT a Neder"
His statement is NOT effective, and her Nedarim are NOT nullified, because
בהפרה צריך לשון ברור
הפרה must be a clear and explicit statement, and in the above statements he is not actually being מִפִּיר. He's merely saying that he does not want the Nedarim.

However, regarding הקמה; if he says;

"יפה עשית"
"ואין כמותך"
"ואם לא נדרת מדריך אני"

דבריו קיימין

If he makes הקמה for her Nedarim, in which he states,
"You did well"

OR, "There is no one like you"

OR, "If you had NOT made the Neder, I would have placed a Neder upon you."

His statement IS effective, and her Nedarim ARE validated, because, as the Ran explains based on the Gemara later ע"ט

בהקמה אפילו בלב מהניא ולא גרעי הני לישני מקיים בלבו
הקמה can be done even in his mind. Therefore, these inferior statements are no less effective than
=====

5 The Gemara cites another Braisa
לא יאמר אדם לאשתו בשבת
מופר ליכי בטיל ליכי
דרך שאומר לה בחול
When one makes הפרה on Shabbos for his wife's Nedarim of food and drink, he should NOT state, the Neder is null or void to you, the way one makes הפרה on a weekday, because, as the Ran explains
דכיון דאפשר לשנוי משנין
הפרה on Shabbos must be done differently.
אלא אומר לה
טלי ואכלי טלי ושתי
והנדר בטל מאליו
He states, take the food and eat it, or take the beverage and drink it, and the Neder is nullified on its own.
However,
א"ר יוחנן וצריך שיבטל בלבו
א"ר רבי יוחנן says that he must make הפרה in his mind – which as the Ran explains means
שיאמר בלבו שיהא הנדר בטל
מופר או בטל, such as לשון מעליא
He must think אכלי וטלי ושתי
And the combination of טלי ואכלי and טלי ושתי
Is effective;
However,
לשון הפרה alone is not effective, because it's not a הפרה. And
הפרה בלבו is not effective, as the Gemara later on ע"ט states;
הפר בלבו אינו מופר

4 כריתתא:

האומר לאשתו:
כל נדרים שתדורי...

"יפה עשית"
"ואין כמותך"
"ואם לא נדרת מדריך אני"

דבריו קיימין
Because
בהקמה אפילו בלב מהניא

"אי אפשי שתדורי"
"אין זה נדר"
לא אמר כלום
Because
בהפרה צריך לשון ברור

5 כריתתא:

לא יאמר אדם לאשתו בשבת
מופר ליכי בטיל ליכי
דרך שאומר לה בחול
דכיון דאפשר לשנוי משנין

אלא אומר לה
טלי ואכלי טלי ושתי
והנדר בטל מאליו
א"ר יוחנן
וצריך שיבטל בלבו
שיאמר בלבו שיהא הנדר בטל

טלי ואכלי
alone is not effective
because it's not a
לשון הפרה

הפרה בלבו
alone is not effective
because
הפר בלבו אינו מופר

6 With this reasoning the Ran contrasts טלי ואכלי with that which we learned earlier that
 אי אפשי שתדורי
 OR
 אין זה נדר
 לא אמר כלום
 Because there his words are a
 לשון גרוע
 And so is his הפרה בלבו a
 לשון גרוע
 Because he merely had in mind the words he expressed.
 However, in the case of
 טלי ואכלי
 Although the words are a לשון גרוע, his הפרה בלבו is a לשון מעליא.

6

The Ran contrasts

<p>טלי ואכלי מלי ושתי והנדר בטל מאליו</p> <p>Although the words are a לשון גרוע His הפרה בלבו is a לשון מעליא</p>	<p>"אי אפשי שתדורי" "אין זה נדר" לא אמר כלום</p> <p>Because his words are a לשון גרוע And so is his הפרה בלבו a לשון גרוע</p>
--	--

7 The Gemara cites a Braisa:
 תניא בית שמאי אומרים
 בשבת מבטל בלבו
 בחול מוציא בשפתיו
 The בית שמאי say that the above
 טלי ואכלו עם הפרה בלבו
 Is an acceptable הפרה only on שבת, because since
 צריך לשנות
 This is considered a הפרה בפירוש.
 However, בחול,
 טלי ואכלו עם הפרה בלבו
 Is not an acceptable הפרה, because since
 אין צריך לשנות
 He must declare the הפרה clearly and explicitly.

ובית הלל אומרים
 אחד זה ואחד זה מבטל בלבו
 ואין צריך להוציא בשפתיו
 The בית הלל disagree and say that both, on Shabbos and even on weekdays,
 טלי ואכלי עם הפרה בלבו
 Is considered an explicit הפרה

7

מניא

<p>בית שמאי אומרים בחול מוציא בשפתיו</p> <p>Since אין צריך לשנות he must declare the הפרה clearly and explicitly</p>	<p>בשבת מבטל בלבו</p> <p>Since צריך לשנות this is considered a הפרה בפירוש.</p>
--	--

ובית הלל אומרים
 אחד זה ואחד זה מבטל בלבו
 ואין צריך להוציא בשפתיו

Shabbos and even on weekdays,
 טלי ואכלי עם הפרה בלבו
 is considered an explicit הפרה